

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ

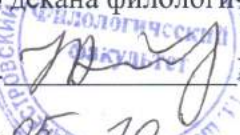
«Приднестровский государственный университет им. Т. Г. Шевченко»

Филологический факультет

Кафедра украинской филологии

УТВЕРЖДАЮ:

И. о. декана филологического факультета

доп. Кривошапова О.В./

«05» 10 2018 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

на 2018/2019 учебный год

учебной дисциплины

**«МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ОФИЦИАЛЬНОГО
ЯЗЫКА В УЧРЕЖДЕНИЯХ ПМР»**

Направление подготовки:

45.03.01 ФИЛОЛОГИЯ

Профиль подготовки:

«ОТЕЧЕСТВЕННАЯ ФИЛОЛОГИЯ (УКРАИНСКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА)»

Для набора 2015 г.

квалификация (степень) выпускника

БАКАЛАВР

Форма обучения:

ОЧНАЯ

Тирасполь 2018

Рабочая программа дисциплины «Методика преподавания официального языка в ПМР» /сост. А. А. Дубик – Тирасполь: ГОУ ПГУ, 2018. – 11 ст.

Рабочая программа предназначена для преподавания дисциплины **«Методика преподавания официального языка в учреждениях ПМР»** студентам очной формы обучения по направлению подготовки 45.03.01 «Филология».

Рабочая программа составлена с учетом Федерального Государственного образовательного стандарта высшего образования по направлению подготовки 45.03.01 «Филология», утвержденного постановлением Минобрнауки РФ № 947 от 07.08.2014 г.

Составитель: _____

/А. А. Дубик, ст. преп./

1. Цели и задачи усвоения дисциплины

Ведущая роль в системе подготовки учителя украинского языка как официального принадлежит лингводидактике.

Каждый студент должен овладеть целым арсеналом методов и приемов успешного обучения украинскому языку как официальному не только в школе, но и гимназии, лицее, колледже, умениями и навыками их творчески применять.

В систему методической подготовки будущего учителя-словесника входят лекции по методике обучения языку как официальному, практические и лабораторные занятия, спецкурсы, спецсеминары, курсовые, дипломные работы, педагогическая практика и др.

Кроме общих вопросов методики обучения украинскому языку как официальному в средней общеобразовательной школе, а также методики изучения основных разделов курса украинского языка как официального, в лекционном курсе студенты ознакомятся с важнейшими проблемами методической науки (формы речевой деятельности, индивидуализация и дифференциация обучения языку, проблемное и интегрированное обучение, блочная компоновка программного материала по языку, компьютеризированное обучение языку, различные типы уроков и формы проведения занятий: аспектные уроки, уроки по развитию коммуникативных умений и навыков, нестандартные уроки, факультативные занятия и т.п.).

Должное внимание уделяется анализу действующих программ, учебников, психологическим основам общедидактических принципов обучения языку. Общедидактические и методические принципы раскрываются в их конкретном применении к изучению украинского языка как официального.

Прорабатывая разделы, посвященные методике обучения школьного курса, студент должен осознать значение каждого раздела в конкретном учебном заведении, определить его место и задачи, а затем ознакомиться с методами и приемами теоретического и теоретико-практического изучения каждого раздела и подразделения, каждой темы.

В ходе изучения дисциплины студент выполняет следующие задачи:

- * подготовить будущих учителей украинского языка как официального к педагогической деятельности в условиях стандартизированного языкового образования в ПМР и профильного обучения в 11-летней школе;
- * обеспечить усвоение студентами системы теоретических знаний и профессиональных умений, которые помогут им сформировать у учащихся навыки коммуникативной компетенции, воспитывать сознательных граждан ПМР;
- * учить студентов соотносить теоретические знания с практическими потребностями современной школы, воплощать новые методические идеи в практику изучения предмета;
- * развивать у студентов познавательные интересы, стремление к совершенствованию своей профессиональной подготовки, умение работать с учебно-методической литературой;
- * формировать у будущих учителей-словесников исследовательские навыки, развивать умения, проводить самостоятельные научные исследования и экспериментальные исследования.

2. Место дисциплины в структуре ООП ВО

Данная учебная дисциплина входит в раздел «Б.1. В.ОД.11.» ФГОС-3+ по направлению подготовки ВО 45.03.01 «Филология», профиль «Отечественная филология (Украинский язык и литература)».

Методика изучения украинского языка как официального рассматривает пути и способы реализации содержательных линий школьных программ по украинскому языку как официальному, особенности изучения различных ее разделов, исследует закономерности усвоения языка, решает вопросы содержания курса на основе лингвистических исследований, изучает трудности усвоения материала и их причины,

определяет принципы и методы обучения, пути и средства формирования коммуникативной компетенции.

Методика украинского языка как официального относится к педагогическим дисциплинам. Она изучает процессы обучения языку, усвоения языковой системы, развитие языковых и речевых умений и навыков, формирование языковой личности, ее коммуникативной компетентности.

Методика обеспечивает такую систему обучения языку, которая соответствует современной теории языкознания о сущности языка и его общественных функциях, роль языка в истории народа и сохранении его менталитета.

Методика украинского языка как официального развивается на стыке многих наук. Она тесно связана с педагогикой, языкознанием, психологией и логикой. Связь с языкознанием обусловлена самой спецификой методической науки от содержания лингвистического материала зависит выбор методов, приемов и средств обучения. Опора на данные психологии, психолингвистики позволяет учесть возрастные особенности учащихся, уровень развития их мышления, речевых способностей, совершенствовать формы речевой деятельности, воспитывать языковую личность. Связь методики языка с другими науками проявляется на разных этапах языкового образования, в реализации аспектов и закономерностей, проявляющихся в учебно-воспитательном процессе.

3. Требования к результатам усвоения дисциплины.

Изучение дисциплины направлено на формирование таких компетенций:

Компетенции	Содержание компетенции
ОК-7	умение критически оценивать собственные достоинства и недостатки, выбирать пути и средства развития первых и устранения последних
ОПК-4	владением базовыми навыками сбора и анализа языковых и литературных фактов, филологического анализа и интерпретации текста
ОПК-5	свободным владением основным изучаемым языком в его литературной форме, базовыми методами и приемами различных типов устной и письменной коммуникации на данном языке

В результате усвоения дисциплины студент должен:

3.1. Знать:

- 1) общие вопросы методики обучения украинскому языку как официальному в средней школе (методика обучения языку как наука и учебная дисциплина; задачи, содержание, принципы, методы, приемы обучения языку) типологию уроков;
- 2) методику изучения основных разделов школьного курса украинского языка как официального (методика фонетики, орфографии, пунктуации, речевого развития учащихся, стилистики, изучение общих сведений о языке, совершенствование языковых умений и навыков культуры речи учащихся старших классов в условиях профильного обучения);
- 3) методику внеклассной работы, факультативные занятия по украинскому языку как официальному; методическую работу учителя-словесника.

3.2. Уметь:

- 1) осмыслить основные концептуальные основы языкового образования в ПМР, идеи государственного стандарта, заложенные в содержании и структуре действующих программ по украинскому языку как официальному для общеобразовательных учебных заведений;
- 2) проводить методический анализ материала, который будет изучаться;
- 3) устанавливать основные связи между украинским языком и материалом по литературе и другими предметами, определять степень их интегрированности;

- 3) работать с учебником, умело использовать дидактические возможности методического аппарата учебной книги, ее рубрикации, условные обозначения, вопросы и задания, иллюстративный материал, упражнения;
- 4) планировать учебный материал на год, полгода, по каждой теме, разделу, осуществлять моделирование учебного процесса;
- 5) составлять план-конспект урока: определять тип урока, его содержание и структуру, формулировать цели, определять его цели и задачи, подбирать дидактический материал, создавать систему упражнений, прогнозировать познавательную деятельность учащихся;
- 6) вести внеклассную работу по предмету, удачно сочетать ее формы с программным изучением языка.

3.3. Владеть:

технологией основных методов и приемов обучения языку, оптимально использовать средства обучения, элементы программирования, алгоритмизации и компьютеризации на уроках языка, исходя из специфики изучаемого, и с конкретного контингента учащихся.

4. Структура и содержание дисциплины (модуля)

4.1. Распределение трудоемкости в з.е./ч по видам аудиторной и самостоятельной работы студентов по семестрам:

Семестр	Количество часов						Форма итогового контроля
	Трудоемкость в з.е./часы	В том числе				Сам. работа	
		аудиторных					
		Всего	Лекции	Лаб. раб.	Практ. занятия		
7	2 з.е./72	26	10		16	10	Экзамен (36)
Всего	2 з.е./72	26	10		16	10	Экзамен (36)

4.2. Распределение видов учебной работы и их трудоемкости по разделам дисциплины

№ раздела	Наименование разделов	Количество часов				
		Всего	Аудиторная работа			Внезауд. работа (СР)
			Л	ПЗ	ЛР	
1	Методичні проблеми викладання української мови як офіційної		6	10		5
2	Сучасні технології у викладанні української мови як офіційної		4	6		5
Всего:			10	16		10

4.3. Тематический план по видам учебной деятельности:

Лекции

№ п/п	№ раздела дисциплины	К-во часов	Тема лекции	Уч.-нагляд. пособия
-------	----------------------	------------	-------------	---------------------

1, 2	2	4	Методика викладання граматики Особливості вивчення категорії роду, числа і відмінкової системи Особливості презентації прикметників Особливості презентації займенників Особливості презентації говірок Особливості презентації числівників Особливості вивчення дієслова	таблиці
3	2	2	Методика навчання українській розмовній мові Загальна характеристика розмовної мови Мовні особливості розмовної мови	таблиці
Итого по разделу: 6				
4	3	2	Педагогічне проектування комунікативно-прагматичного навчання українській мові як офіційній на основі комп'ютерних технологій Поняття педагогічного проектування в гуманістичній парадигмі Метод проекту як основа педагогічного проектування	
5	3	2	Дистанційне навчання українській мові як офіційній як засіб розвитку комунікативної і міжкультурної компетенції Основні поняття і терміни комп'ютерної лінгводидактики Мережеве дистанційне навчання іноземної / нерідної мови	
Итого по разделу: 4				
Всього за 7 семестр		10		

Практические занятия

№ п/п	№ раздела дисциплины	К-во часов	Тема практического занятия	Уч.-нагляд. Пособия
1	2	2	Методика навчання фонетики й орфоєпії	Методичні рекомендації
2	2	2	Наукові засади навчання лексики й фразеології	Методичні рекомендації
3	2	2	Методика вивчення будови слова і словотвору	Методичні рекомендації
4	2	2	Методика вивчення самостійних частин мови	Методичні рекомендації
5	2	2	Методика вивчення словосполучення і простого речення	Методичні рекомендації
Итого по разделу: 10				
6	3	2	Сучасні технології у викладанні української мови як офіційної	Методичні рекомендації

			Педагогічне проектування комунікативно прагматичного навчання іноземним / нерідним мовам на основі комп'ютерних технологій	
7	3	2	Комп'ютерна лінгводидактика. Технології та інструментарій сучасного викладача іноземних / нерідних мов. Мультимедійний лінгводидактичний тренажер. Створення системи інтерактивних вправ і мультимедійних навчальних ресурсів з іноземних мов і культур (тренінг)	Методичні рекомендації
15	3	2	Дистанційне навчання іноземним мовам як засіб розвитку комунікативної і міжкультурної компетенції (тренінг)	Методичні рекомендації
Итого по разделу: 6				
Всего за 7 семестр		16		

Лабораторные – не предусмотрено

5.Самостоятельная работа студента

Раздел дисциплины	№ п/п	Тема и вид СРС	Трудоемкость (в часах)
Методичні проблеми викладання української мови як офіційної	1	Сучасні підходи в навчанні фонетики й орфоепії	1
	2	Аналіз тексту на уроках лексики та фразеології. Словники на уроках української мови як офіційної	1
	3	Методика проведення морфемного та словотвірного аналізів слів	1
	4	Загальні питання методики вивчення граматики	1
	5	Актуальні проблеми методики навчання пунктуації	1
Итого по разделу:			5
Сучасні технології у викладанні української мови як офіційної	6	Напрямок мовленнєвого розвитку учнів. Методика вдосконалення діалогічного мовлення учнів	1
	7	Методика вдосконалення монологічного мовлення учнів. Засвоєння мовленнєвого етикету учнів на уроках української мови	1
	8	Особливості проведення уроків аудіювання. Методика написання переказів. Перевірка письмових робіт. Редагування й аналіз	1
	9, 10	Методика стилістичного аналізу тексту та підвищення рівня культури мовлення. Систематизація та узагальнення знань зі стилістики.	2

Итого по разделу:	5
Всего за 7 семестр	10
Подготовка к экзамену	36

**Примерная тематика курсовых работ
по методике преподавания украинского языка**

1. Основні умови успішного навчання української мови.
2. Виховання в учнів уявлення про неповторність мовної особистості.
3. Мотиваційне забезпечення навчальної діяльності учнів на уроках української мови.
4. Виховання в учнів основної школи потреби у вивченні української мови в процесі її вивчення.
5. Розвиток інтересу до навчального предмета на уроках української мови.
6. Принципи розвивального навчання на уроках української мови.
7. Наступність у вивченні української мови.
8. Діяльнісний підхід до організації навчального процесу на уроках української мови.
9. Реалізація принципу наочності у вивченні української мови.
10. Взаємодія учителя й учнів на уроках української мови.

6. Образовательные технологии

Семестр	Вид занятия (Л, ПР, ЛР)	Используемые образовательные интерактивные технологии	К-во часов
7	ПР	Інформаційні («Мандруємо разом», «Сценарій»), асоціативний куш	4
	ПР	Мотиваційні («Самооцінка», «Інтерв'ю»), бесіда за Сократом	4
	ПР	Регулятивні («Виробимо правила», «Рахуймо разом»), метод прогнозування	2
	ПР	Пізнавальні («Ділова гра», «Імітаційна модель»), коло ідей	2
	ПР	Пізнавальні («Мозковий штурм»), метод заперечення	3
Всего			15

7. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов (см. ФОС)

Виды итогового контроля

Зачет – не предусмотрено.

Экзамен - проводится в тестовой форме.

8. Учебно-методическое и информационное обеспечение дисциплины (модуля)

8.1. Основная литература:

1. Бадмаев Б.Ц., Малышев А.А. Психология обучения речевому мастерству. – М., 1999. – С. 26-41
2. Біляєв О.М., Мельничайко В.Я., Пентилюк М.І., Передрій Г.Р., Рожило Л.П. Методика вивчення української мови в школі. – К., 1987.
3. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / За ред. М.Пентилюк. – К. 2009.
4. Методика преподавания русского языка / Под редакцией М.Т. Баранова. – М., 1990.
5. Освітні технології / За ред. О.М.Пехоти. – К., 2001.- С.3-21.

6.Пентиліук. М.І. Вивчення української мови у школах з російською мовою навчання. – К., 2000.

7.Пентиліук М.І., Окуневич Т.Г. Сучасний урок української мови. – Х., 2007. – С.84-87.

8.Текучев А.В.Методика русского языка в средней школе. – М., 1980.

9.Практикум з методики навчання української мови. Кол. авторів. За заг. ред. М.І.Пентиліук. – К., 2003.

Справочная литература

1.Гончаренко С. український педагогічний словник. – К., 1997.

8.2.Дополнительная литература

1. Бабич Н.Д. Психологічні умови викладання і вивчення української мови – Укр. мова і літ в школі. – 1990. - №8. – С. 26-31.

2.Бадмаев Б.Ц., Малышев А.А. Психология обучения речевому мастерству: – М., 1999. – С. 26-41.

3. Бакум З.П., Бойко Л.М. Елементи фоностилістики на уроках словесності // Укр. мова і літ. в школі. – 2006. – № 2. – С.2-4.

4.Бакум З.П. Інтонація як чинник формування пунктуаційної вправності учнів // Наукові записки Тернопільського нац. пед. Університету. – серія: педагогіка. – 2006. - № 8. – С. 68-71.

5.Бачинська А.Л. Морфологія, орфографія: Диктанти з української мови // Укр. Мова та літ. – 1998. - № 3. – С. 29-32.

6.Біляєв О., Скуратівський Л., Симоненкова Л., Шелехова Т. Концепція навчання державної мови в школах України //Дивослово. – 1996. - № 1. – С. 16-21.

7.Біляєв О.М. Концепція інтенсивного навчання мови //Укр. мова і літ. В школі. – 1991. - № 6. – С. 26-30.

8.Болтівець С. Психологія диктанту // Дивослово. – 1994. - № 9. – С.16-22.

9. Буяльський Б.А. Поезія усного слова: Азбука виразного читання: кн. для вчителя. – 2-ге видання, перероб. і доп. – К., 1990.

10.Валгина Н.С. Синтаксис современного русского языка: учебн. для вузов. – М., 1973.

11.Валгина Н.С. Трудные вопросы пунктуации: пособие для учителя. – М., 1983.

12. Варзацька, Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання: лінгводидактичні засади // Дивослово. – 2005. - № 2. – С. 5-19

13.Варзацька Л.О. Навчання мови і мовлення на основі аналізу тексту. – К., 1986.

14. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис: підручник. – К., 1993

15.Гончаренко С. український педагогічний словник. – К., 1997.

16.Горбачук В.Т. Види диктантів та методика їх проведення. – К., 1989.

17.Грибіниченко Т.О. Збірник диктантів з української мови. – К., 1998.

18.Горошкіна О.М., Колесникова Є.І., Нікітіна А.В.: Повторюймо українську: 5 клас. – К., 2001.

19.Дацюк І. Інтонаційно-сміслові вправи під час вивчення пунктуації у простому ускладненому реченні // диво слово. – 1996. - № 11.- С. 29-32.

20. Дворецкая А.В. Основне типы компьютерных средств обучения / А.В.дворецкая // Педагогические технологии. – 2004. - №2

21.Збірник диктантів для державної підсумкової атестації з української мови. 9 клас /Укл. Мацько Л.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. – К., 2011.

22.Иванова-Лукиянова Г.Н. Интонация и синтаксис // Филологические науки. – 1987. - № 4. – С.42-48.

23. Канюка С.М. Вивчення відокремлених другорядних членів речення в середній школі. – К., 1989.

24. Караман С.О. Українська мова: Усний і письмовий (диктант) екзамени. Поглиблений етап вивчення: посіб. У двох кн.. – Кн. 1. 2. – К., 1998.

25.Караман С., Тихоша В. Технологія створення підручників і посібників для поглибленого вивчення української мови в гімназії // Дивослово.-2001. - №4. - С. 36-38.

26. Караман С.О. Методика навчання української мови в гімназіях. – К., 2001.
27. Клименко Н.Ф. Як народжується слово. – К., 1994.
28. Комар О. Інтерактивні технології – технології співпраці // Початкова школа. – 2004. – № 9. – С. 5-7.
29. Конфедерат І.М. Дидактичні можливості тексту: Посібник для вчителів. – К., 1988.
30. Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання: розвиток комунікативних і мовленнєвих умінь // Дивослово. – 2004. – № 10. – С.2-11.
31. Крупа М. Критерії відбору художньої словесності для лінгвоаналізу // Теорія і практика лінгвістичного аналізу тексту. – Тернопіль, 1997.
32. Литвин І.В., Литвин Л.П. Словотвір: дидактичний матеріал з української мови. – К., 1997.
33. Мацько Л. Сучасні підходи до створення підручників з української мови: місце лінгвостилістики // Дивослово. – 1999. – №8. – С.39-41.
34. Машбиц Е.И. психолого-педагогические проблемы компьютеризации обучения / Е.И.Машбиц. – М., 1988.
35. Мельничайко В.Я. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: завдання і методики // Теорія і практика лінгвістичного аналізу тексту. – Тернопіль, 1997.
36. Мельничайко М.І. Аналіз тексту на уроках мови // Дивослово. – 1999. – № 3. – С. 30-32.
37. Миронюк Н.П. Орфоепія в 4-8 класах: посібник для вчителів. – К., 1986.
38. Освітні технології / За ред. О.М.Пехоти. – К., 2001. – С.3-21.
39. Пенлилюк М.І. Наукові засади комунікативного спрямування навчання мови // Укр. мова і літ. В школі. – 1999. – № 3. – С.8-10.
40. Пентиліук М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект. – К., 2009.
41. Петруня М.К. Навчальні диктанти (5-8 класи) // Дивослово. – 1998. – № 5. – С. 29-38.
42. Плиско К.М. Навчання синтаксису в середній школі. – Х., 1996. – С. 22-23.
43. Плиско К.М. Викладання синтаксису української мови у 8 класі. – К., 1981.
44. Плиско К.М. Принципи, методи та форми навчання української мови. – Х., 1995. – С. 229-239.
45. Плющ М.Я. Словотворення та вивчення його в школі. – К., 1985.
46. Пометун О.І., Пирожненко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К., 2004.
47. Потапенко Г.І., Потапенко О.І. Збірник диктантів і переказів з української мови для 5-9 класів: Посібник для вчителя. – К., 1995.
48. Сікорська З.С. Українсько-російський словотворчий словник. – К., 1995.
49. Сікорська З.С. Морфемний аналіз слова // Укр. мова і літ. В школі. – 1984. – № 8. – С. 44-48.
50. О.Січкарук. Інтерактивні методи навчання у вищій школі: навч. Посібник. – К., 2006.
51. Скуратівський Л. до лінгводидактики, зорієнтованої на формування духовної мовної особистості // Дивослово. – 1997. – С.52-57.

8.3. Програмное обеспечение Интернет-ресурсы

<http://pidruchniki.com/>
<http://ru.wiktionary.org/>
<http://ru.wiktionary.org/>

8.4. Методические указания и материалы по видам занятий

Учебная дисциплина обеспечена учебно-методической документацией и материалами, которые находятся в библиотеке кафедры.

1. Дубик А.О. Навчально-методичний посібник з сучасної української літературної мови: морфеміка, словотвір, морфонологія (для студентів філологічного факультету, які навчаються за спеціальністю «Українська мова, література та іноземна мова»). – Тирасполь: Вид-во Придністр. ун-ту, 2009. – 80с.

2. Дубик А.О. Навчально-методичний посібник з методики викладання української мови (для студентів філологічного факультету, які навчаються за спеціальністю

«Українська мова , література та іноземна мова»). – Тирасполь: Вид-во Придністр. ун-ту, 20014. – 80с.

9. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни (модуля):

Придністровський державний університет ім. Т. Шевченка, Філологічний факультет має атеріально-технічне забезпечення для виконання цієї програми:

- доступ к сети Интернет во время самостоятельной работы;
- наличие специальных аудиторий, оборудованных мультимедийной аппаратурой;
- библиотечный фонд университета, Центра украинской культуры, кафедры украинской филологии;
- тестовые задания для проверки знаний по дисциплине «МПУЯ»
- мультимедийный проектор с экраном для презентаций.

10. Методические рекомендации по организации изучения дисциплины (см. ФОС)

11. Технологическая карта дисциплины

Курс 4 группа ФФ15ДУ62УА семестр 7

Преподаватели, ведущие практические занятия _____Дубик А.А

Кафедра Украинской филологии

Модульная система не предусмотрена.

Составитель
старший преподаватель кафедры
украинской филологии

Дубик А.А.

Зав. кафедрой украинской филологии
к.ф.н., доцент

Якимович Е.Л.